قورینگەکان،
ئەمساڵ توورە بوون!

فەرۆخ نێعمەتپوور

چەند رۆژێک لە بەهاری هەر ساڵ، ئاسمانی شارەکەمان دەبوو بە شوێنی پەڕینەوەی ئەو قازو قورینگانەی کە کەس نەیدەزانی لە کوێوە دێن و بۆ کوێ دەچن. جاری وابوو بە رۆژ، بڵیند بڵیند، لە دو ریزی درێژدا بە بێ ئەوەی دەنگیان ببیستری، تێدەپەڕین و جاری واش بوو بە شەو لە کاتی بارانێکی بە لێزمە و تاوتاودا. ئەو کاتانەی نزم تێدەپەڕین، دەنگ و هەرایان سەرتاسەری شاری دادەپۆشی. لە کاتی هەوا خۆشیدا نەغمەیان زوڵاڵ و ئاهەنگین بوو و لە کاتی لێزمە و شەستەش دا دەنگیان هەراسناک هەڵدەگەڕاو دەبوو بەو دەنگە دابڕ دابڕ و پڕ لە دڵەراوکێیەی کە وای دەنواند لە یەکدی ونن و خەریکی بانگ کردنی یەکترن یان رەنگە دەیانویست بەو هەرا کردنە لە یەکتر ون نەبن!

بێگومان لەم کاتانەدا هەر کەس لە بەر خۆیەوە دەیپرسی کە بۆچی لە وەیشومەیەکی وادا رێ دەکەن؟ بەڵام کێ چووزانێ لە کاتی کۆچدا لە کوێ وەیشوومە لە سەر رێیە و لە کوێ لە سەر رێ نیە.

لە بیرم دێ لەو کاتەوە کۆچی قورینگە ئاشقی ئاسمانی کردم!

ئیتر هەمیشە سەرم هەڵدەبڕی. چ ئەو کاتانەی خۆری هاوین چاویان دەبرژاند، زەردەی پاییز چاوی دەژاکاند، یان ئەو کاتانەی کە کلوی بەفری زستان چاویان دەتەزاند. سەرم هەڵدەبڕی و بیرم لە قورینگەکان دەکردەوە. بیر لەو رێگایانەی پیا دەڕۆیشتن، بیر لەو شوێنانەی کە رێگا دەیانگەیەنێ و بیر لە هەراسناکی و لەززەتی سەفەریان!

ئیتر لەو کاتەوە ئاسمان، ڕێگا و شوێنێکی نادیار، هەتا ئێستاشی پێوە بێت منیان بە خۆیانەوە سەرقاڵ کردووە.

خانووەکەمان لە گەڕەکێک بوو کە چەند پایگای گەورەی تێدا بوو. شەوانە بە چوار دەوریاندا گڵۆپی گەورە گەورە و تەژی لە تیشک هەڵدەکران و گەڕەکەکەمانی ڕووناک ڕووناک دەکردەوە. دەبوو بە ڕۆژ! هەر کە ئێوارە دادەهات لە کاتی شێو بەولاوە ئیتر کەس هاتوچۆی نەدەکرد. گەڕەک کپ و بێ دەنگ دەبوو. لە بیرم دێ لە یەکێک لە شەوەکانی بەهاری ئەم گەڕەکە پڕ لە گڵۆپەدا لە گەرمەی گرمەی هەور و لرفەی باران، درەنگان لە کاتێدا کە لە مێژ بوو چووبوومە ناو جێگاو خەوم لێ نەکەوتبوو، لە پڕ دەنگی قاز و قورینگ هاتە گوێم. سەرەتا نەموێرا لە جێگاکەم بێمە دەرەوە و بچمە بەر پەنجەرەکە. دایکم دەیگوت کە بە شەو قەت پەردەکان لامەدەن، چونکە ئەوان لە پشت ئەو گڵۆپە بە هێزانەوە دەمانبینن، ئەوسا دێن و دەمانگرن! ئەوان کێن؟ کەمێک ئەم بارەو بارم کرد. دەنگی قاز و قورینگەکان تا دەهات زیادی دەکرد و ئاڵۆزتر دەبوو. هەستم دەکرد جۆرێک لە گریان لە پاڕانەوە لە داوای یارمەتی لە جامی دەنگیاندا سەرڕێژ دەبێ. ئەشقی ئاسمان و عادەتی سەرهەڵبڕین بانگیان لێدەکردم! بچم نەچم؟ دەمزانی گەر بچم حەتمەن دەیانبینم. بە ئارامی لێفەکەم لادا. دەنگی هەناسەی خەوی قوڵی خێزان ناو ماڵەکەی تەنیبوو. بە ئەسپایی هەستام چوومە بەر پەنجەرەکە. گۆشەیەکی پەردەکەم گرت و زۆر لەسەرەخۆ بە ئاستەم هەڵمدایەوە. تیشکێکی بە هێز لە چاوی دام. دوای کەمێک لە پاش ڕاهاتنی چاوم لە حەوشەکەم ڕووانی. ئا! لەوێ قورینگەیەکی لێ بوو، کە جار جارە باڵی دەکوتا و زۆر بە ترسەوە لەدەوری خۆی دەڕوانی. چەند جوان بووا! کۆچ لەوێ بوو لە حەوشەکەمان! ئیتر پەردەکەم هەڵدایەوەو مەحوی هەنگاوە وردیلەکانی بووم. لە بیرم نایەت چۆن خەوم لێکەوت و قورینگەکەیش کەی و چۆن ڕۆیشت. بۆ سبەی لە سەر سفرەی بەیانی باوکم و دایکم باسی قارە قاری دوێ شەوی قاز و قورینگەکانیان بوو. باوکم گوتی: "ئاخۆ چەندیان لێ گیراوە! ئەمڕۆ ڕۆژی خواردنی گۆشتی قازو قورینگەیە!". تەزوویەک بە لەشما گەڕا. دایکم ڕووی تێکردم و گوتی:"ئیتر بە شەو لای خۆمەوە بخەوە!

قورینگەکە لەوێ لە حەوشەکەمان نەمابوو، بەڵام من هەمیشە لەوێ دەمدیت!

جانتام هەڵگرت و بەرەو قوتابخانە بەڕێ کەوتم. بۆ ئەوەی ئەوەندە لە ئاسمان نەڕوانم ماموستا شوێنەکەمی گۆڕیبوو. منداڵەکان گاڵتەیان پێ دەکردم و پێیان دەگوتم :" چاو لەحەوا!"... "چاو لە حەوا دێی بۆ کایە؟ ...چاو لە حەوا ئێوارە لە ماڵەوە دەبێ؟ ..چاو لە حەوا...؟" بەڵام من نە تەنیا پێم ناخۆش نەبوو، بەڵکو خێرا سەرم هەڵدەبڕی و جارێکی تر سەیری ئاسمانم دەکردەوە..."ئاخ! تۆ بڵێی کەی باڵندە کۆچەرییەکان بێنەوە؟" هاوڕێکانم لە قاقای پێکەنینیان دەداو دەستیان دەکردەوە بە یاری کردن. ئەو ساڵە چوار تەژدیدم هەبوو. دایکم هەرچۆنێک بێت بەری بە لێدانم گرت. باوکم دەیگوڕاند و دەیگوت:"ماموستاکەی دەڵێ خەتای ئاسمانە!"

پاییز بوو. دەمزانی بەرە بەری وەرزی هاتوچۆ و تێپەڕینی قورینگەکانە. هەستێکی هەڵچوو سەرتاپامی داگرتبوو. ئۆقرەم نەدەگرت. خەمی ئەوەم بوو کە بە شەودا تێپەڕن و گڵۆپە پڕ تیشکەکان نەهێڵن بیانبینم. ئاخ چ دەبوو گەر بە ڕۆژ تێپەڕیبان! بە تایبەت ئێواران کاتێک کە هەتاو چاو ئازار نادا! لە عەسر بە دواوە بۆ ئەوەی بەختی دیتنی باڵندە کۆچەریەکانم لە کیس نەچێ، وازم لە کایە دەهێنان و دەچوومە سەربانی. لەوێوە چەند جوان ئاسمان دیار بوو. ئاسمانی پان و بەرین و گەشی پاییزان بە هەورە دوورەدەستەکانیەوە.

ڕۆژێکیان لە کاتێکدا کە هێشتا نەچووبوومە سەربان دایکم بانگی لێ کردم. وتی دەبێ بچم بۆ بازاڕ. دەبا هەندێک کەل و پەل بکرم. ڕۆیشتم لە کوچە و کۆڵانە تەنگ و باڵاکورتەکانەوە تیپەڕیم، بەڵام دەرفەتی ڕوانینی ئاسمانیان لە نەسەندم! گەیشتمە شەقامی سەرەکی شار. شەقامێکی قەرەباڵغ. هات و چۆی بەردەوام. وڕەی ئۆتۆمبیل و ویزەی مۆتۆرسیکێل. ئەو منداڵە دووکاندارانەی کە لە هەموو کەسێکیان دەڕوانی. لە دووکانێک لامدا خەریکی شت کڕین بووم کە زنازنایەک گەیشتە گوێم. سەیری دەرەوەم کرد. حەشیمەتێکی زۆر بە شەقامەکەدا دادەگەڕان. خۆپیشاندان بوو. ریزەکان لە یەک جودا دەکرانەوە: بەرپرسەحکوومیەکان، سەرباز، مووچە خۆری دەوڵەتی، مامۆستا و قوتابی، و.... ڕاوەستام، کەمێک سەیرم کردن. کە لە دووکانەکە هاتمە دەرەوە ریزی خۆپیشاندەران خەریک بوو دوور دەکەوتەوە. وەک ماریک ڕادەخوشاو خۆی بزر دەکرد. دایکم جارێکیان گوتی:" هەندێک جار باڵندە گۆشت خۆرەکان ماریش ڕاو دەکەن." لێم پرسی:" کە قازو قورینگە ماریش دەخۆن؟" دایکم ڕاما. ئەوسا گوتی:"بیستوومە ماسی دەخۆن، بەڵام ڕەنگە گەر ماریشیان دەست کەوێ بیخۆن بە تایبەت ماری ئاوی!"

لە دووکانەکە هاتمە دەرەوە. سەرم هەڵبڕی و سەیری ئاسمانم کردەوە. چەند هەنگاوێک دوور نەکەوتبوومەوە کە نەفەرێک بە تانەوە گوتی:"ئەوەندە سەیری ئاسمان دەکا تا عاقیبەت ریقنەیەک ناوچاوی ماچ دەکا! بیرم کردەوە:"ریقنەی باڵندە کۆچەرییەکان!"

هەنگاوم خێراتر کرد. بەڵام ڕاوەستام لە بەر خۆمەوە گوتم:" با بۆ دواجار تا دەگەمە ناو کۆڵانەکان، لێرەوە جارێکی تر سەیری ئاسمان بکەمەوە، نەکا قورینگەکان ئیستا تێپەڕن!" سەرم هەڵبڕی. چی؟ ...ئا! ...ئەوەتا! دوو قورینگەم بینی بەرزبەرز وەک پەڵەیەکی بچووک بەڵام بە شوێن یەکتریدا چەند ڕێک دەڕۆیشتن! بۆ یەکجار ئەوەندە بەرز؟...ئەویش تەنیا دووان؟ بێگومان ئەوانی تر لە دوواوەن. سەیری دوواوەیانم کرد. بڕێک واوەتر...بەڵام نا چاوم ڕێشکە و پێشکەی دەکرد. هیچی تری لێ نەبوو. بێ گومان یان ئەمانە دوواکەوتوون، یان زۆر لە پێشەوەن. لە بەر خۆمەوە گوتم باشترە بچمە ناو کۆڵانەکە. هەنگاوم هەڵگرت. ئاوڕێکم دایەوە و سەیری کلکی ڕەشماری خۆپیشاندەرانم کرد نازانم بۆ. گوێم لێ بوو یەکێک نازانم کێ گوتی:" ئەو هەتیوە چاوی لە هەموو شوێنێکە، لە بەر پێی خۆی نەبێ!" لە سەر

کۆڵانەکە بووم کە دەنگی هاشەیەکی بە سام هەموو لەشی تەنیم. ڕاوەستام سەرم هەڵبڕی. حەح! قورینگەکان چەند نزیک بوون. نزیک و گەورە و تووڕە. ئەی کوا دەنگی زوڵاڵیان؟ یان ڕەنگە هەر لە دوورەوە دەنگیان خۆش بێ! قورینگە گەورە و بە سامەکان بە سەر شەقامەکەدا داگەڕان. زۆر بە پەلە داگەڕان. بیرم کردەوە قورینگەی ئەو شەوەی ناو حەوشەکەمان لە چاو ئەمانە زۆر بچوک بوو. بێ گومان هەر کە گەیشتمە ماڵەوە پرسیاری ئەمە لە باوکم ... نا لە دایکم دەکەم. کتوپڕ دەنگی قورینگە نەرم و گەورەکان وای لێهات کە لەشی گوشیم. وەها کە هەستم بە خۆم نەدەکرد. بەرگەم نەگرت. بچووک بوومەوە. بچووک پچووک. وەک ئەو شەوەی پشت پەنجەرەکە. ئیتر کتوپڕ شەقام هەمووی بوو بەو گڵۆپە پڕ تیشک و بە هێزانەی کە نەیاندەهێشت هیچ ببینی. ڕوون ڕوون. ڕوونتر لە دەورو بەری پایگاکان. ڕیزی خۆپیشاندەران لە ناو گڵۆپەکاندا ون بوو. بینیم کە تیشکەکان دەیانفڕێنن. باڵیان دەگرت و وەک باڵندە کۆچەریەکان دەیانقیڕاند. ئەوسا گڵۆپەکان سوور و ڕەش هەڵگەڕان. دوواتر شەقام تاریک تاریک، وەک شەوێکی ئەنگوستە چاو...نوقمی تۆزێکی خەست. خەست خەست!

ڕوونکردنەوەیەك:

ئەم چیرۆکە لەڕێی ئیمەیلەوە بۆ سەرنووسەری گۆڤاری "ئاینده" نێردرابوو، پاش خوێندنەوەی ڕاستەوخۆ ئاگاداری نووسەرەکەی کرایەوە، کە لەم ژمارەی گۆڤارەکەدا بڵاوەکرێتەوە.

کەچی بەداخەوە دوای مۆنتاجکردنی زانیمان، کە نووسەر هەمان بابەتی بۆ گۆڤاری "ڕامان" ناردووە، ئەوانیش لەدوا ژمارەیاندا بڵاویانکردۆتەوە.

ئەمەش گوناهی گۆڤارەکانی تێدا نییە، خویەکی خراپەو هەندێك لەنووسەرەکان گرتوویانە، دیارە گۆڤارەکانیش ناتوانن کۆنترۆڵی ئەو هەموو بڵاوکراوانە بکەن کە لەوڵات دەردەچنو نەهێڵن ئەو جۆرە کارانە ڕوو بدەن. ئێمە دەمانتوانی بابەتەکە بڵاونەکەینەوە، بەڵام خۆشەویستیمان بۆ کاك فەروغو جوانی چیرۆکەکەو بیانو دۆزینەوەیەکیش بۆ ئەم ڕوونکردنەوەیەو دوپاتکردنەوەی داوایەك لەنووسەران کە تکا دەکەین تکا..تکا.. واز لەم دیاردەیە بێنن.. بۆیە بڵاومان کردەوە.